

Miljödepartementet

Internationella enheten

Rådets möte (miljöministrarna) den 14 oktober 2010

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen

Lagstiftningsöverläggningar

(Offentlig överläggning enligt artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

2. Godkännande av A-punktslistan

A-punktslistan är ännu ej känd.

3. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av direktiv 2001/18/EG vad gäller medlemsstaternas möjlighet att begränsa eller förbjuda odling av genetiskt modifierade organismer inom sina territorier

- Föredragning av kommissionen
- Diskussion

*dok. 12371/10 ENV 499 AGRILEG 100 AGRI 271 MI 254 DENLEG 71
CODEC 714 ADD 1*

Ordförandeskapet har ställt två frågor till delegationerna:

1. Utgör kommissionens GMO-paket ett användbart svar på kraven i rådets slutsatser från miljörådet 5 december 2008?

2. För de medlemsländer som önskar, utgör kommissionens förslag en användbar och rättsligt hållbar möjlighet för att begränsa eller förbjuda GMO inom deras territorier?

Bakgrund

Den 27 juli presenterade kommissionen ett förslag till en EU-förordning som tillfogar en artikel 26b till direktiv 2001/18/EG om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer (GMO) i miljön. Artikel 26b ger medlemsstaterna möjlighet att begränsa eller förbjuda odling av GMO inom sina territorier även om den aktuella grödan har fått ett EU-godkännande för odling. Barroso hänvisade i sina politiska riktlinjer för den nya kommissionen i september 2009 till att subsidiaritetsprincipen i fråga om GMO är ett exempel på när balansen kanske inte alltid är den rätta mellan EU:s regelverk och behovet av att ta hänsyn till skillnaderna mellan EU:s 27 medlemsländer. Förbudet eller begränsningarna ska grundas på andra skäl än de som täcks av bedömningarna för hälsa och miljö inom EU:s system för godkännande och de måste vara i överensstämmelse med fördragen. En tillfällig arbetsgrupp har etablerats under rådet för att föra förhandlingarna om kommissionens förslag. Gruppen har haft ett möte (den 17 september) och kommer rapportera på miljørådet den 20 december. Förslaget är skickat på remiss av Regeringskansliet till den 1 november.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sammanfattningsvis ser Sveriges gärna förslag på GMO-området i EU som kan föra medlemsstaterna närmare varandra, förbättra tillämpningen av regelverken och som bidrar till beslut om GMO som bejaktar en miljömässigt hållbar utveckling och som samtidigt inte stör den inre marknaden eller går emot internationella handelsåtaganden.

Sverige välkomnar att kommissionen tar initiativ till att förbättra hanteringen av GMO-frågan inom EU. Det är bra att belysa flera alternativ för att förbättra efterlevnaden av GMO-regelverket. Sverige har dock inte efterfrågat den lösning som kommissionen nu föreslår.

Sverige är mån om att kärnan i GMO-regelverket, nämligen en riskbedömning från fall till fall av GMO, även i fortsättningen kommer att vara grunden för godkännande av GMO inom EU. Regeringen anser att nuvarande lagstiftning ger ett mycket bra skydd för miljö och hälsa.

Sverige slår vakt om det internationella regelsystemet för handel såväl som den inre marknadens funktionssätt. Det är centralt att kommissionens förslag förbättrar relationerna till EU:s handelspartners och inte försämrar dem. GMO-regelverket får inte stå i konflikt med Sveriges och EU:s åtaganden i WTO.

Som svar på frågan om förslaget är en användbar och rättsligt hållbar möjlighet för medlemsstater som vill begränsa odlingen av GMO så kan

konstateras att Sverige inte har några nationella förbud mot odling och regeringen har inga planer på att införa några sådana förbud.

För ytterligare information, se bifogat Råds-PM.

Förslaget har tidigare behandlats i EU-nämnden den 24 september 2010.

Icke lagstiftande verksamhet

4. Godkännande av A-punktslistan

A-punktslistan är ännu ej känd.

5. Förberedelser inför det tionde mötet i partskonferensen (COP 10) för konventionen om biologisk mångfald (CBD), (Nagoya den 18–29 oktober 2010)

- Antagande av rådsslutsatser

Bakgrund

Vid partsmötet i Nagoya ska bland annat den strategiska planen för FN:s konvention om biologisk mångfald (CBD) förnyas, och en internationell regim för tillträde och vinstdelning för genetiska resurser (ABS) ska antas. Vid miljørådets möte 22 december 2009, under det svenska ordförandeskapet i EU, togs rådsslutsatser som syftade till att ge EU en väl underbyggd och politiskt förankrad ambitiös position inför förhandlingarna under våren 2010.

Vid miljørådets möte 15 mars 2010 fastställdes en vision och ett övergripande mål för den biologiska mångfalden inom EU. Slutsatserna angav också en ambitiös viljeinriktning för förhandlingen av ABS, vilket innebar att EU strävar efter ett lagligt bindande instrument under CBD.

I det aktuella förslaget till rådsslutsatser anges ytterligare detaljer om EU:s handlingslinje vid Nagoya, främst inom områdena CBD:s strategiska plan, mobilisering av finansiella resurser, sektorsintegrering och ekonomiska analyser av värdet av biologisk mångfald, samverkan mellan konventioner, ABS, etablering av en plattform för kunskapsunderlag och marina skyddade områden. Förslaget bekräftar även centrala delar av EU:s handlingslinje i förhandlingen om en internationell regim för ABS.

Förslag till svensk ståndpunkt

Förslaget tar sin utgångspunkt i rådsslutsatser antagna vid decemberrådet under det svenska ordförandeskapet. Ett viktigt mål för Sverige är att

värdet av ekosystemtjänster bör integreras fullt ut i samhällsplaneringen, samt att detta ska bli en väsentlig komponent i den globala strategiska planen som ska antas vid CBD COP 10. Det aktuella förslaget uppfyller detta krav. Sverige är även nöjda med att rådsslutsatserna bekräftar betydelsen av biologisk mångfald för att undgå katastrofala miljöförändringar som t ex klimatförändringar och ekosystemkollaps med följder för försörjning och ekonomiskt välbefinnande.

Sverige har verkat för att den strategiska planen ska stödja utvecklandet av lämpliga incitament och ser en förstärkning av kunskapsunderlaget som strategiskt viktigt. Den pågående studien The Economics of Ecosystems and Biodiversity (TEEB), som sattes igång på initiativ av G8 år 2007, ger ett underlag för att skapa positiva incitament för att nyttja ekosystemen hållbart, och skapar en medvetenhet om de vinster för samhället och enskilda som möjliggörs genom investeringar i naturkapital och bevarande av biologisk mångfald samt de kostnader som är förknippade med ohållbart nyttjande av ekosystemen.

Sverige är nöjda med att det aktuella förslaget går ännu längre än vad som överenskomms under det svenska ordförandeskapet, genom att markera sitt stöd för uppföljningsaktiviteter som genomför TEEB-studiens rekommendationer, och genom en tydlig uppmaning till EU och dess medlemsländer att utveckla kostnadseffektiva åtgärder för biologisk mångfald baserat på studien.

Sverige välkomnar och ställer sig bakom huvuddelen av ordförandeskapets förslag inför den avslutande behandlingen i arbetsgruppen för miljö (WPE) 24 september (28 september för ABS). Utkastet till rådsslutsatser är ej färdigbehandlat: de ska upp i Coreper den 6 oktober. Sverige verkar under slutförhandlingen framför allt för tydliga skrivningar om att EU tänker vidta åtgärder för att genomföra den strategiska planen och för tydliga regler i den internationella regimen för ABS som underlättar att den kan genomföras i harmoni med andra internationella avtal och processer som behandlar genetiska resurser.

För ytterligare information, se bifogat Råds-PM.

6. Analys av möjligheterna att minska utsläppen av växthusgaser med mer än 20 % och en bedömning av riskerna för koldioxidläckage

- Antagande av rådsslutsatser, rapport från ordförandeskapet.

Bakgrund

Kommissionen presenterade den 26 maj 2010 meddelandet "En analys av möjligheterna att minska utsläppen av växthusgaser med mer än 20 % och en bedömning av riskerna för koldioxidläckage". Kommissionen analyserar i meddelandet alternativen för EU när det gäller att skärpa sitt utsläppsmål för 2020 till mer än 20 % reduktion jämfört med 1990 års utsläpp. Meddelandet fullgör också kommissionens uppgift enligt det

reviderade utsläppshandelsdirektivet att analysera situationen för EU:s energiintensiva industri som bedömts vara utsatt för risk för koldioxidläckage i ljuset av läget i de internationella klimatförhandlingarna.

Behandlingen vid miljørådet den 14 oktober 2010 syftar till att ge processuell vägledning till rådets och kommissionens fortsatta arbete med utgångspunkt i kommissionens meddelande och inte till att ta ställning i frågan om EU bör skärpa sitt utsläppsmål.

Utkastet till rådsslutsatser är ej färdigbehandlat: de ska upp i Coreper den 6 oktober.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige stödjer ordförandens förslag till rådsslutsatser som innebär att miljørådet fortsätter att analysera möjligheterna att skärpa EU:s utsläppsmål för 2020 till mer än 20 % och att återkomma till frågan senast under våren 2011. Sverige stödjer också att rådsslutsatserna noterar ordförandeskapets rapport "En analys av möjligheterna att minska utsläppen av växthusgaser med mer än 20 % och en bedömning av riskerna för koldioxidläckage" som beskriver nuläget i behandlingen av kommissionens meddelande.

7. Förberedelser inför den 16:e partskonferensen för Förenta Nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) och 6:e mötet mellan parterna i Kyotoprotokollet (CMP 6) (Cancún den 29 november–10 december 2010)

- Antagande av rådsslutsatser

Bakgrund

Den sextonde partskonferensen inom klimatkonventionen (UNFCCC) respektive det sjätte partsmötet inom Kyotoprotokollet äger rum i Cancún, Mexiko, den 29 november – 10 december 2010. Inför detta möte kommer miljørådet att diskutera och anta slutsatser den 14 oktober 2010. I utkastet till rådsslutsatser bekräftas den stegvisa ansatsen EU har i klimatförhandlingarna och vikten av att nå ett balanserat resultat i Cancún som för den internationella processen framåt, betonas. Vidare anges villkor för en andra åtagandeperiod under Kyotoprotokollet samt hur den miljömässiga effektiviteten i en framtida klimatregim kan säkerställas.

Utkastet till rådsslutsatser är ej färdigbehandlat: de ska upp i Coreper den 6 oktober.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige inser svårigheterna som klimatförhandlingsprocessen befinner sig i och har ambitionen att, genom EU, medverka till att parterna i Cancún

ska kunna nå överenskommelser och fatta beslut i ett flertal viktiga frågor som för den internationella processen vidare. Sverige anser att EU ska tydliggöra att man bejakar en andra åtagandeperiod förutsatt att vissa villkor, som framförallt är relaterade till en framtida klimatregims miljömässiga effektivitet, är uppfyllda. Sverige anser att utkastet till rådsslutsatser gör det möjligt att agera i den riktningen. För ytterligare information, se bifogat Råds-PM.

8. Övriga frågor

(a) Förslag om förordning om statligt stöd till kolindustrin

- Information från kommissionen

Bakgrund

Den gällande kolförordningen medger omfattande undantag från de generella statsstödsreglerna. Flera medlemsländer har av bland annat arbetsmarknadsskäl valt att subventionera sin inhemska kolindustri. I syfte att minska beroendet av fossila energislag har många medlemsländer, däribland Sverige, drivit frågan om att fasa ut de särskilda stöden till kolindustrin.

Kommissionens förslag innebär att medlemsstaternas möjlighet att lämna statliga stöd till kolindustrin begränsas till så kallade nedläggningsstöd samt stöd för att täcka extraordinära kostnader, såsom kompensation för sociala och miljörelaterade kostnader i samband med nedläggning av kolgruvor. Förslaget om en förordning hanteras av konkurrenskraftsrådet, där det ska upp för beslut i december (ej medbeslutandeärende). EU-nämnden har ännu ej behandlat frågan.

(b) Resultaten av överläggningarna i kommittén för teknisk anpassning om ett utkast till förordning om kriterierna om för när avfall upphör att vara avfall

- Information från kommissionen

Bakgrund

I det nya ramdirektivet om avfall (2008/98/EU) finns möjlighet för vissa avfall att upphöra att vara avfall, så kallat End Of Waste, (EOW) och hanteras som "vanliga produkter". Enligt det nya avfallsdirektivet ska dessa kriterier beslutas genom kommittologiförfarande. Kommissionen har presenterat ett förslag till kriterier för järn/stål- och aluminiumskrot för ställningstagande av medlemsländerna. En omröstning av förslaget skedde i kommittén för teknisk anpassning (TAC) den 16 september men förslaget kunde inte antas. Sverige röstade för förslaget. Kommissionen kommer att nu skicka förslaget till rådet och parlamentet

för vidare behandling. Kommissionen arbetar även vidare på EOW-kriterier för andra avfallsslag exempelvis, bioavfall/kompost och plast.

(c) Samråd med intressenter

- **Rapport och eventuellt förslag om en metod som ska tillämpas på utsläpp som härrör från förändringar i kollagren som orsakas av indirekta ändringar av markanvändningen**

- Information från kommissionen

Bakgrund

Indirekta förändringar av markanvändning som ett resultat av produktion av biobränslen måste kunna bedömas och hanteras. Kommissionen utvecklar modeller för att bättre förstå storleken på sådana effekter. Kommissionen genomför för närvarande konsultationer med berörda för att säkerställa att senaste kunskap inom området reflekteras i den kommande rapporten.

- **Meddelande om en färdplan för en koldioxidsnål ekonomi 2050, även i syfte att fastställa nödvändiga scenarier för 2030**

- Information från kommissionen

Bakgrund

Kommissionen kommer under våren 2011 att presentera ett meddelande om hur EU ska bli en lågutsläppsekonomi till 2050 och hur EU:s mål om att minska växthusgasutsläppen med 80-95% till 2050 ska kunna uppfyllas. I detta sammanhang kommer även delmål för 2030 att analyseras.

- **Meddelande om beaktande av anpassning till och begränsning av klimatförändringen i Europeiska unionens politik och om anpassning av EU:s finansiella instrument till klimatförändringen**

- Information från kommissionen

Bakgrund

Kommissionen förväntas muntligen presentera arbetet med den Vitbok om anpassning som lades fram 2009. Vitboken innehåller ett ramverk för att minska EU:s sårbarhet för klimatförändringens effekter. Planen är att 2013 börja utarbeta en övergripande EU-strategi. EU-strategin föreslås i Vitboken fokusera på att:

- bygga en solid kunskapsbas om effekterna och konsekvenserna av klimatförändringen för EU, bl.a. genom att etablera en "Clearing

House Mechanism” (dvs. ett forum där erfarenheter kan överföras och kunskap utbytas),

- integrera anpassningen till EU: s viktiga politikområden,
- använda en kombination av politiska instrument (marknadsbaserade styrmedel, riktlinjer, samarbete mellan offentliga och privata intressen) för att säkerställa en effektiv leverans av anpassning.

(d) Rapport från kommissionen till Europaparlamentet och rådet – Framsteg mot kyotomålen (i enlighet med artikel 5 i Europaparlamentets och rådets beslut nr 280/2004/EG om en mekanism för övervakning av utsläpp av växthusgaser inom EU och för genomförande av Kyotoprotokollet)

- Information från kommissionen

Bakgrund:

Kommissionen rapporterar varje år EU:s framsteg gentemot sitt åtagande enligt Kyotoprotokollet. Rapporten ska vara klar i mitten av oktober. Skillnaden mot tidigare år är att prognoserna för unionens framtida utsläpp baseras på en gemensam modell (Primes/Gains) istället för medlemsstaternas egna modeller och prognoser.

(e) Luftfart och klimatförändring – Utvecklingen vid ICAO-församlingen

- Information från kommissionen

Bakgrund

Generalförsamlingen i FN:s luftfartsorgan ICAO (International Civil Aviation Organization) träffas vart tredje år. En av de stora frågorna under ICAO/Assembly 37 (28 september - 8 oktober i Montreal) kommer att vara miljöfrågorna. Klimatfrågan och särskilt marknadsbaserade styrmedel (MBM) är ett mycket problematiskt område – i synnerhet finns det motstånd mot införlivandet av flyget i EU:s system för handel med utsläppsrätter (EU ETS) och motstånd från utvecklingsländer att ta på sig egna åtaganden och acceptera konkreta utsläppsmål.

(f) Genomförande av kommissionens beslut om användningen av 300 miljoner utsläppsrätter ur utsläppshandelssystemets reserv för nya deltagare för demonstration av avskiljning och lagring av koldioxid och innovativa tekniker för förnybar energi

- Information från kommissionen

Bakgrund

NER 300 är förkortningen av det investeringsprogram som skapats genom att man i klimat- och energipaketet reserverade 300 miljoner utsläppsrätter i *reserven för nya deltagare* (NER). Avkastningen från försäljningen av utsläppsrätterna ska finansiera kommersiella demonstrationsanläggningar för avskiljning och lagring av koldioxid (CCS) och innovativa produktionsanläggningar för förnybar energi inom EU. Värdet av utsläppsrätterna beräknas vara i genomsnitt ca 1,5 miljarder kronor per medlemsland.

Stödet fördelas av kommissionen efter granskning av respektive medlemsland. Varje medlemsland är garanterad stöd till minst ett (och max 3) projekt. I Sverige ansvarar Näringsdepartementet och Energimyndigheten för information, utlysning och granskning. Programmet är uppdelat i två utlysningar, med beslut 2011 och 2013. Den första utlysningen har dock blivit försenad från kommissionen.

(g) Sjätte partskonferensen för konventionen om skydd av de europeiska fladdermusbestånden (Prag den 20–22 september 2010)

- Information från den tjeckiska delegationen

Den sjätte partskonferensen med Eurobats, som är ett avtal under Konventionen om skydd för flyttande vilda arter (Convention on Migratory Species, CMS), ägde rum den 20-22 september 2010 i Prag, Tjeckien. Flera viktiga resolutioner beslutades, bland dem beslut om budget för kommande 4-årsperiod, beslut om den geografiska utbredningen för avtalet som diskuterats i många år, samt information om risken för spridning av för fladdermöss dödliga svampsjukdomar. År 2011 kommer det att vara fladdermössens år i Europa och 2012 i hela världen, stora informationskampanjer är under framtagande.

(h) De viktigaste miljöevenemangen som anordnas av det belgiska ordförandeskapet

- Information från ordförandeskapet

Det belgiska ordförandeskapet vill informera om några konferenser som de anordnat.

(i) Översyn av gemenskapens strategi för kvicksilver – möjligheter till framtida åtgärder

- Information från den svenska delegationen

Bakgrund

Kvicksilver är ett av de allra farligaste miljögifterna och kan vara ett hot både mot människors hälsa och mot miljön. Vid FN:s miljöprogram (UNEP) styrelsemöte i februari 2009 fattades ett beslut om att inleda förhandlingar om en ny global kvicksilverkonvention.

EU-kommissionens meddelande om en kvicksilverstrategi för gemenskapen (Community Strategy Concerning Mercury) från 2005 har utgjort grunden till att EU varit drivande för en kvicksilverkonvention. Strategin har också genererat ett exportförbud för metalliskt kvicksilver samt regler för slutligt omhändertagande av överskottskvicksilver.

Sverige tog vid miljørådet den 15 mars 2010 upp översynen av kvicksilverstrategin som en övrig fråga. Det primära syftet med initiativet var att göra både kommissionen och medlemsstaterna uppmärksamma på de potentiella möjligheterna till att påverka de internationella förhandlingarna, genom att i en uppdaterad strategi kommunicera att EU avser att gå före med olika åtgärder.

Kommissionen har under våren 2010 utvärderat genomförandet av strategin samt analyserat nya möjliga åtgärder. Den svenska regeringen anser att analysen bekräftat att ytterligare åtgärder från EU:s sida både är angelägna och möjliga. Exempelvis bör EU leva upp till WHO:s rekommendation om en stegvis utfasning av användningen av dentalt amalgam. EU-kommissionen har dock hittills inte givit några besked om vilken ambition den har med översynen.

För ytterligare information, se bifogad not på engelska.

(j) Internationell miljöförvaltning: Förberedelser inför det andra mötet i rådgivande gruppen av ministrar (Helsingfors den 21–23 november 2010)

- Information från den finländska delegationen

Bakgrund

Finland har begärt en övrig punkt för att informera om en konsultativa grupp av ministrar, eller deras högnivårepresentanter, som beslutades om på FN:s miljöprogram (UNEP) extra styrelsemöte i februari 2010. Gruppens mandat är att ta fram förslag och rekommendationer om reformer av den internationella miljöförvaltningen, IEG, som via UNEP:s styrelse ska bidra till förberedelserna för en FN-konferens om hållbar utveckling som ska äga rum i Rio 2012. Den konsultativa gruppen möttes för första gången i Nairobi 7-9 juli, 2010. Det andra och sista mötet äger rum 21-23 november i Helsingfors. Sverige är inte ett av de från WEOG (Western European and Others Group, i princip OECD-

länderna) nominerade länderna men deltar i gruppens arbete på ambassadörsnivå. Gruppen leds av miljöministrarna från Finland och Kenya.

**(k) Seminarium om budgetplanen och EU-budgetens miljöaspekter
(Haag den 20–21 september 2010)**

- Information från den nederländska delegationen

Bakgrund

Den 20-21 september arrangerade det nederländska miljöministeriet ett seminarium med anledning av EU:s nya budgetram 2014-2020. Syftet var att initiera en diskussion bland medlemsländerna om hur EU:s nya budget kan användas för att främja miljö- och klimatarbetet.